

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 664/24
14.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа и Александре Лековић и Данице Косовац, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Милорад Константиновић, адвокат из Београда, улица Захумска број 12, против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Ненад Константиновић, адвокат из Београда, улица Вука Караџића број 8/1, ради заштите од насиља у породици, одлучујући о жалби тужилаца, изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П2 1061/21 од 22.04.2024. године, у седници већа одржаној дана 14.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужилаца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П2 1061/21 од 22.04.2024. године

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље АА којим је тражила да се одреде мере заштите од насиља у породици и забрани туженом ВВ да је на било који начин узнемирава, као и да се забрани туженом да се приближава тужиљи на удаљености мањој од 200 метара. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца ББ којим је тражио да се одреди мера заштите од насиља у породици и забрани туженом да га на било који начин узнемирава. Ставом трећим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде тужиоци су благовремено изјавили жалбу из свих законом прописаних разлога.

Тужени је поднео одговор на жалбу.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у границама законских овлашћења из члана 386 ЗПП (Службени гласник Републике Србије број 72/11 са свим изменама и

допунама), те чланова 202 – 207 Породичног закона (Службени гласник РС број 18/05 са каснијим изменама и допунама), Апелациони суд је оценио да је жалба тужилаца неоснована.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд као другостепени пази по службеној дужности, а жалбом тужилаца се не указује на друге повреде поступка које би биле битне.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила АА и тужени ВВ су више година били у емотивној заједници, а четири године пре рођења њиховог детета, малолетног ГГ живели су у ванбрачној заједници. ГГ је рођен 19.10.2018. године и убрзо након његовог рођења ванбрачна заједница између тужиле АА и туженог је престала због међусобно поремећених односа, који су се нарочито изразили у вези са нерешеним родитељским односом. Наиме, у одсуству туженог који се у моменту рођења детета, као члан ... налазио у ... (...), тужила је искористивши његово одсуство код надлежних служби дете пријавила на своје име, а у рубрици отац уписано је да је он непознат, због чега је тужени због немогућности постизања договора са тужиљом у вези са исправком наведеног морао да води судски поступак ради утврђивања очинства над малолетним ГГ. Између истих странака вођен је и управни поступак ради промене презимена детета од ... у ... Такође, због поремећених родитељских односа вођен је и поступак око одређивања начина одржавања личних односа туженог са малолетним дететом, а по тужби тужиле вођен је и поступак ради делимичног лишења родитељског права туженог у односу на малолетно дете, а која права се тичу одлуке о самосталном одлучивању тужиле АА нарочито о путовању детета. С друге стране, тужени је против АА иницирао поступак за њено потпуно лишење родитељског права и то због одсуства сарадње око реализације права из садржине родитељског права, имајући у виду да га тужила АА онемогућава у виђању детета, а током 2023. године, и поред изричите одлуке наших судова, она је са дететом отпутовала у ..., те је туженом онемогућила контакт са дететом, о чему се воде и кривични поступци. Тужилац ББ је отац тужиле АА, са којим она живи у породичном домаћинству, а пре тога је она живела са мајком ДД, према којој је по тужби туженог суд одредио мере заштите од насиља у породици. Предмет насиља у овој правној ствари је догађај од 26.06.2021. године, ког дана је тужени по одлуци суда требао да преузме малолетног ГГ. Тог дана малолетни ГГ је повредио руку, о чему тужила није обавестила туженог, који је по професији лекар ортопед, већ је туженог, када је дете медицински збринуто обавестила да тог дана због овог догађаја неће бити могућа реализација виђања детета са њим. Тужени је инсистирао да види дете, те је на упорно инсистирање туженог тужила АА са оцем довела дете испред зграде у којој живи и омогућила кратко виђање детета са оцем, када је дошло до краће расправе измеђи њих троје, с обзиром да је тужени упутио опаску тужиоцу ББ да није васпитавао ћерку, овде тужилу, али да се нада да ће бити успешнији у васпитавању унука. Том приликом тужени се пожалио да су га тужиоци повредили вратима, јер је тужилац ББ нагло затворио врата од улаза у зграду, док тужиоци тврде да је сам тужени подметнуо ногу и на тај начин себе довео до могућег повређивања. Наведени вербални конфликт је био предмет разматрања и од стране Центра за социјални рад, Одељење Стари град, који је у свом основном налазу од 19.08.2021. године, био мишљења да се ради о ситуационом вербалном конфликту

између тужиоца ББ и туженог, због чега је Центар мишљења да не постоје основи за одређивање мера заштита од насиља у породици, док је у односу на тужиљу АА и туженог ВВ Центар мишљења да су њихови међусобни односи континуирано дестабилизирани и поред бројних поступака пред институцијама ради уређења њихових односа, као што су судски поступци ради утврђења очинства, поверавања детета и модела виђања детета са оцем, а и управног поступка у вези са одређивањем личног имена детета, да је и пред центром, али и пред саветовалиштем за брак и породицу, било предузимано више радњи, с тим да оба родитеља остају на истим позицијама без суштинског кретања у правцу самосталног и конструктивног решавања породичних прилика и без успостављања стабилнијег нивоа родитељске комуникације и сарадње, да обоје истрајавају у својој позицији и на плану доживљаја да су жртве једно другог, међусобно се оптужујући, уз присутну тенденцију проширивања свог конфликта и на друге чланове својих примарних породица, из којих разлога би могле бити одређене мере заштите од насиља у породици у односу на оба родитеља, како би се утицало на смањење интензитета конфликта између родитеља, а чиме би се и дете заштитило психолошких последица и узнемиравања. Међутим, из допуњених налаза од 01.07.2022. године и 16.05.2023. године, произлази да су контакти између тужиље АА и туженог ВВ престали након инцидентне ситуације од 26.06.2021. године, на које се односи примарни налаз Градског центра за социјални рад, те да се модел виђања детета са оцем врши преко тужиоца ББ, без икакве вербалне комуникације. Иначе, према налазу Градског центра за социјални рад, Одељење Стари град следи да се породица тужиље и туженог налази на евиденцији овог центра почев од 27.12.2018. године, када је овај орган поступао по захтеву за доношење привремене мере у поступку за утврђивање очинства, који је покренуо тужени, а како би му се омогућило виђање детета. Утврђено је да тужени виђање детета, и поред правноснажне судске одлуке, не остварује, с обзиром да се тужиља од децембра 2023. године са дететом налази у Француској, те да дете виђа искључиво путем видео позива, а што је потврдио и пуномоћник тужиље на рочишту одржаном дана 22.04.2023. године.

Првостепени суд је полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, оценио да у конкретном случају не постоји насиље у породици у смислу одредбе члана 197 Породичног закона, имајући у виду да тужени не манифестује моћ у односу на тужиљу АА, већ да између њих дужи временски период постоји висококонфликтни однос у вези са вршењем родитељског права над малолетним ГГ, у којем и тужиља и тужени показују високи степен нетолеранције и нетрпељивости по овом основу. Тужиља и тужени нису у односу жртва насилник, јер не постоји манифестација надмоћи туженог у односу на тужиљу, тим пре што тужиља и тужени од децембра 2023. године немају никакав непосредни контакт, а да је од јуна 2021. године тај контакт био посредно, преко тужиоца ББ, који је туженом по судској одлуци предавао дете ради одржавања контаката. Првостепени суд налази да тужени није испољио никакво насиље ни према оцу тужиље АА, тужиоцу ББ, а догађај од 21.06.2021. године је искључиво ситуационог карактера и претставља инцидентни догађај, које понашање сагласно одредби члана 197 Породичног закона се не може сматрати чином насиља, имајући у виду да су и након те инцидентне ситуације тужени и тужилац ББ наставили да остварују редовни контакт око преузимања малолетног ГГ, током којег није било никаквог неадекватног понашања. При томе, првостепени суд је имао у виду и наводе тужиље да се она осећа неспокојно приликом примопредаје малолетног ГГ, те да је у више наврата осетила

страх од туженог, посебно имајући у виду чињеницу да не зна који ће бити његов следећи корак који се тиче притисака око тога који ће судски поступак покренути, међутим, по оцени првостепеног суда страх који постоји код тужиље представља њен субјективни осећај, па у ситуацији када не постоје објективне околности које би оправдавале одређивање привремене мере заштите од насиља у породици, такав страх није довољан да се мере заштите одреде, а да понашање тужиоца које произлази из исказа тужиље АА саслушане у својству странке се не може окарактерисати као насиљем у породици, тим пре што је непосредан контакт између њих од јуна 2021 године и престао, па је одлучено као у изреци. Цењен је и налаз и стручно мишљење органа старатељства који у свом основном налазу од 19.08.2021. године предложио међусобно изрицање мере заштите од насиља у породици за тужиљу АА и туженог, тако што би им се забранило свако даље међусобно узнемиравање, међутим, током првостепеног поступка утврђено је да таквог узнемиравања нема, нити је то допунским налазима предлагано, тим пре што је за одређивање мера заштите од насиља у породици нужно да се насиље актуелно врши или да постоји ризик од понављања насиља, а што у овом случају не постоји.

Оцењујући жалбене наводе тужилаца ова суд налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право, када је одбио њихов захтев за одређивање мера заштите од насиља у породици. Разлоге које за одлуку дао првостепени суд у свему као правилне прихвата и овај суд.

Наиме, одредбом члана 197 став 1 Породичног закона, прописано је да насиље у породици, у смислу овог закона, јесте понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство другог члана породице, а насиљем у породици сматра се, између осталог, наношење или покушај наношења телесне повреде, вређање, као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање. Ставом трећим тачка 2 истог члана, прописано је да се члановима породице сматрају деца, родитељи и остали крвни сродници, те лица у тазбинском или адоптивном сродству, односно лица која везује хранитељство.

У смислу наведене законске одредбе, насиље у породици је сваки вид физичког, психичког или економског злостављања које врши један члан породице према другом члану породице, без обзира на то да ли такво понашање правни прописи инкриминишу и да ли је извршилац насиља пријављен органима гоњења. Извршење насиља у породици доводи до угрожавања домена сигурности и односа поверења међу члановима породице и представља облик контроле и манифестацију моћи. Породично-правна заштита од насиља регулисана је тако што је законодавац изричито забранио насиље у породици, а члановима породице признао је право на заштиту од насиља у породици и то чланом 10 Породичног закона, те је регулисао мере породично-правне заштите и услове под којима се оне одређују и предвидео и уредио посебан поступак по чијим се правилима поступа у парници која се води ради заштите од насиља у породици.

Сврха заштитних породично-правних мера јесте да се њиховом применом спречи поновно извршење насиља у породици, да се обезбеди нужна заштита физичког и психичког интегритета, здравља и личне безбедности члана породице изложеног

насиљу, као и да се отклоне околности које погодују или подстичу понављање насиља, односно извршење других видова насиља. Суштина ових мера огледа се у ограничењу или привременој забрани одржавања личних односа извршиоца насиља са жртвом насиља, што укључује и ограничење извесних права и слобода извршиоца насиља, с обзиром да је привремена забрана контакта извршиоца насиља са жртвом јесте једини начин да се предупреди ново насиље.

С обзиром на напред изнето, правилно је првостепени суд оценио да у конкретном случају не постоји законски основ за ирзицање мера заштите од насиља у породици, а којом би се забранио туженом ВВ да на било који начин узнемирава тужилу АА, као и да се истом забрани да се наведеној тужили приближава на удаљености мањој од 200 метара и да се у односу на тужиоца ББ одреди мера заштите од насиља у породици, тако што би се забранило туженом да на било који начин узнемирава наведеног тужиоца, имајући у виду да је током првостепеног поступка утврђено да се понашање туженог од 26.06.2021. године, па надаље не може окарактерисати као радњом насиља у породици како то правилно закључује првостепени суд јер је између тужиле АА и туженог ВВ престала свака непосредна или посредна комуникација, осим учествовања у судским поступцима који су резултат нерешеног питања око вршења родитељског права, те и других права из права детета и родитеља, о чему се пред првостепеним судом води више поступака. С друге стране, тужилу АА не поштујући правноснажне судске одлуке, који су на јасан начин регулисали питање одржавања личних односа туженог као родитеља са малолетним ГГ истог онемогућава у вршењу родитељског права, јер је мимо одлуке суда дете одвела у ..., где се налази скоро већ годину дана. Такође, правилно првостепени суд закључује да понашање туженог према оцу тужиле ГГ, тужиоцу ББ се не може оквалификовати као насиље у породици, а које насиље се према наводима тужиоца ББ огледа у томе што је истом замерено да је лоше васпитавао ћерку приликом догађаја од 21.06.2021. године, која констатација се не може подвести под насиљем из члана 197 Породичног закона, како то правилно закључује првостепени суд, тим пре што никакве комуникације, чак ни вербалне између тужиоца ББ и туженог ВВ након тог догађаја, а приликом преузимања детета до његовог одласка у ..., није било.

Због тога су неосновани жалбени наводи тужилаца да је погрешан закључак првостепеног суда када и поред утврђења да између тужилаца и туженог постоји високо конфликтни однос не одређује мере заштите од насиља у породици, имајући у виду да констатација високо конфликтног односа је само због чињенице да између тужиле АА и туженог ВВ, као родитеља малолетном ГГ не постоји сагласност око вршења родитељског права.

Неосновани су и жалбени наводи тужилаца да се мере заштите од насиља у породици изричу због већ испољеног насиља, без обзира на интензитет и облик испољавања, а што је и став Врховног суда изнет у ревизијској одлуци Рев бр.7287/22 од 23.06.2022. године, у којој одлуци се констатује да је сврха заштитних породично правних мера да се њиховом применом спречи поновно извршење насиља у породици, те да се обезбеди нужна заштита физичког и психичког интегритета, здравља и личне безбедности члана породице који је изложен насиљу. Ово имајући у виду да конфликтна ситуација од 21.06.2021. године не оправдава ирзицање мера заштита од

насиља у породици, а како то правилно закључује првостепени суд. Околност да је за наведену инцидентну ситуацију Центар за социјални рад, Одељење Стари град у свом основном налазу од 19.08.2021.године предложио евентуално обострано изрицање мера заштите од насиља у породици у односу на тужиљу АА и туженог ВВ је без утицаја на другачију одлуку, имајући у виду да наведени налаз представља само једно од доказних средстава, а из чињеничног стања утврђеног у првостепеном поступку, те оценом доказа у смислу одредбе члана 8 ЗПП недвосмислено је утврђено да карактер односа између тужилаца и туженог се не може окарактерисати као насиљем у породице у смислу одредбе члана 197 Породичног закона, за шта би било оправдано изрицање заштитних мера у смислу одредбе члана 198 овог закона.

Како се ни осталим жалбеним наводима тужилаца не доводи у сумњу правилност и законитост ожалбене пресуде, то је овај суд применом одредбе члана 390 одлучио као у изреци.

Потврђена је и одлука о трошковима поступка, садржана у ставу трећем изреке ожалбене пресуде, а којом је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка, имајући у виду да је наведена одлука донета правилном применом одредбе из члана 207 Породичног закона.

**Председник већа-судија
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић